

B O G A N M E L D E L S E R

Betänkande angående förbättrad insyn i enskilda företags ekonomiska förhållanden. Afgivet av 1947 års insynskommitté Statens offentliga utredningar 1949:8. 104 sider.

Denne svenske betænkningens formål: at undersøge mulighederne for en større indsigt i private virksomheders økonomiske forhold, belyses dels med hensyn til virksomhedernes årlige regnskaber, der afgives overfor ejere og kreditorer, dels under hensyn til forskellige offentlige myndigheders behov, statens økonomiske politik samt lønforhandlingerne.

Regnskabsproblemerne drøftes især med henblik på aktieselskaber, hvor spørgsmålet om bruttoprincippet (angivelse af omsætningen) og redegørelse for skjulte reserver behandles mest indgående. Resultatet er et forslag til tillæg til aktieselskabsloven af 1944 med krav om, at der i årsberetningen — hvis det ikke kan skade selskabet — redegøres for omsætningen, og hvis det ikke fremgår af regnskabsopstillingen, angives takseringsbeløb og brandforsikringsværdier for selskabets faste anlæg. Der stilles endvidere krav om, at beregningen indeholder oplysninger om ændringer i afskrivninger eller vurdering af omsætningsværdier (varelagre, debitorer), såfremt sådanne ændringer har påvirket årsregnskabet væsentligt.

Med hensyn til de oplysninger om virksomhedernes forhold, der skal afgives til skattevæsenet, monopol- og priskontrollen, nævnes de gældende regler, og at disse oplysninger kun kan tjene de nævnte formål, da de skal hemmeligholdes. Den almene økonomiske statistik vedrørende omkostninger, fortjeneste og produktion, der udarbejdes af industriens utredningsinstitut og kommerskollegium, finder betænkningen god. Denne anonyme statistik må efter betænkningen være tilstrækkelig for statens almene økonomiske politik og også

som materiale ved lønforhandlingerne. Betænkningen tiltræder, at omkostnings- og udbyttestatistikken udbygges med et af konjunkturinstitutet udarbejdet forslag til indhentning af oplysninger herom — et skema hertil gives i betænkningen — og at statistisk centralbureau efter anmodning fra arbejdsorganisationerne udarbejder oplysninger for særlige brancher.

Betænkningens resultater er forsigtige og beskedne, men at spørgsmålet sættes på dagsordenen er et lyspunkt.

Niels Banke.

E. F. M. Durbin: Problems of Economic Planning. Routledge & Kegan Paul Ltd., London 1949. 210 sider. Pris: 15 s.

J. E. Meade: Planning and the Price Mechanism. Allen & Unwin Ltd., London 1948. 125 sider. Pris: 8/6 d.

Blandt de sidste bogsendinger, der nåede til landet vestfra før besættelsen, var en meget læseværdig bog af Evan Durbin om *The Politics of Democratic Socialism*, der bl. a. indeholdt et opgør med de kommunistiske doktriner og en drøftelse af den demokratiske socialismes strategi. I indledningen meddelte forf., at det var hans hensigt at skrive en bog om the economics of democratic Socialism. Men først krigen og derefter forf.s politiske arbejde som M. P. og Junior Minister i Attlee's regering forhindrede ham i at udføre dette forehavende, og nu har hans død afbrudt alle planer. Forinden nåede han at besørge den foreliggende bog i trykken. Det er med undtagelse af et enkelt kapitel (om problemerne i samfundets socialiserede sektor) en samling af tidligere publicerede artikler. Eet af bogens elleve kapitler giver en